

VÄSTERÅS ORNITOLOGISKA KLUBBS INFORMATIONSBLAD

ÅRG 6 1981 NR 3

Utgiven av Västerås Ornitologiska Klubb - VOK och utkommer med fyra nummer årligen.

REDAKTÖR : Per Magnusson Vitmåragatan 2 722 26 Västerås 131455

I redaktionen : Åke Berg, Inga Lindell

Västerås Ornitologiska Klubb c/o Martin Green Ringduvegatan 141 724 70 Västerås

Medlemskap i VOK erhålls genom att betala in 25:- på VOKs postgiro.

Postgiro : 1 13 30 - 8

Adressändringar meddelas till kassören.

ORDFÖRANDE : Per Magnusson Vitmåragatan 2 722 26 Västerås 131455

SEKRETERARE : Martin Green Ringduvegatan 141 724 70 Västerås 353582

KASSÖR : Ulf Carlson Byggmästarvägen 20 734 00 Hallstah:r 0220/15606

RAPPORTKOMMITTÉ : Martin Green (rapportmottagare)
Ringduvegatan 141 724 70 Västerås
Daniel Green, Hans-Olof Hellkvist

FÅGELSTRÄCKET VID ASKÖ HÖSTEN 1980

Martin Green

Inga organiserade sträckräkningar utfördes vid Asköviken hösten 1980. Enskilda personer förde dock protokoll under 21 dagar mellan 9.8 och 17.10. Tyvärr blev fördelningen lite sned och det är egentligen bara augusti och september som är tillfredsställande täckta.

Räkningarna är liksom tidigare år gjorda vid de s k Stenarna norr om Asköviken, i princip varje lördag-söndag från gryningen till middagstid. Den sammanlagda observationstiden blev 114 timmar och på denna tid inräknades 27 747 sträckande fåglar, varav huvuddelen, eller 63 %, sträckte mot SV, 22 % mot V och 14 % mot S. Detta överensstämmer väl med tidigare observationer.

De personer som fört protokoll över sträcket är Kjell-Olof Hedlund (1 dag), Daniel Green (2), Per Magnusson (4) och Martin Green (14). Dessutom har en rad personer medverkat som medobservatörer.

SAMMANFATTNING AV STRÄCKET

Andfåglar

Sträcket av svanar och änder uteblev helt detta år. På gåsfronten noterades 58 sädgäss, 39 obest. ansergäss, 27 kanadagäss och 16 obest. gäss på sträck i september.

Rovfåglar

Tyvärr missades den riktiga toppen av denna mycket väderspecialiserade grupp. Rovfågeln kräver ju klart väder då termik, varma uppvindar, bildas så att de lättare kan segla söderut. Efter en mulen september kom några sådana dagar i början av oktober, men någon observatör var inte på platsen förrän den 3:e, då höstens bästa rovfågeldag inföll med 34 ormvråkar, 14 fjällvråkar (alla på hela säsongen), 10 sparvhökar och en tornfalk på väg söderut.

Totalt inräknades endast 128 sträckande rovfåglar, varav 77 ormvråkar och 23 sparvhökar. Övriga arter som noterades var bivrak 8, orm/bivrak 2 blå kärrhök 2 och duvhök 1.

Tranor

Hösten 1980 blev däremot en mycket fin tranhöst, då inte mindre än 483 ex noterades mellan 30.8 och 16.9. Den verkliga toppdagen kom 15.9 då 311 ex sträckte förbi.

Teckning. P.J. Tatti

Vadare

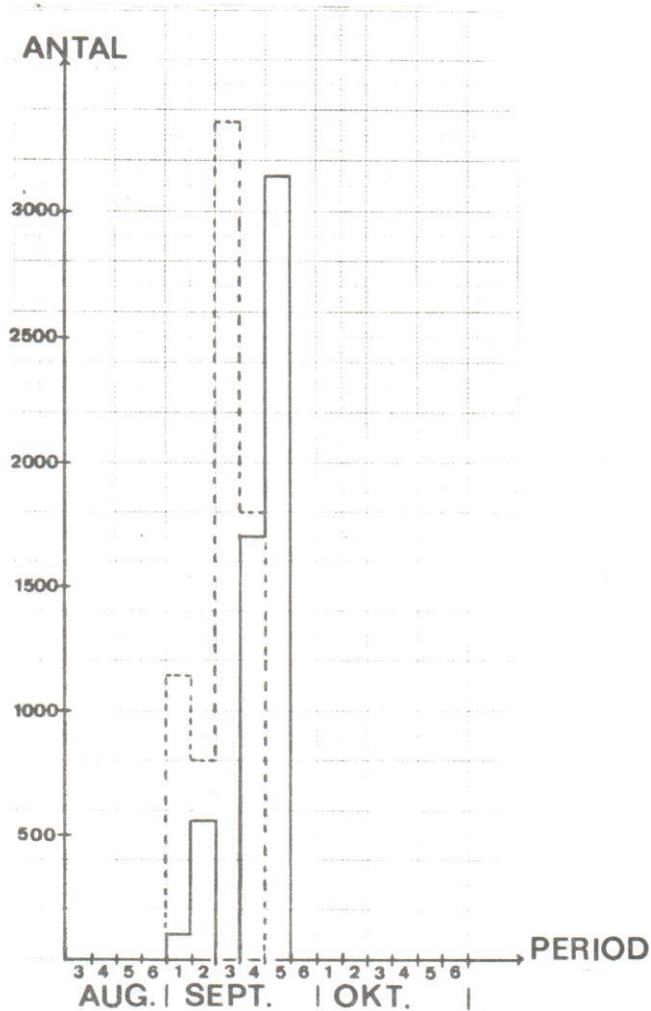
Sammanlagt 257 vadare sågs sträcka förbi varav huvuddelen, 199 ex, var tofsvipor. Andra nämnvärda arter är brushane och ljunpipare med 22 ex vardera.

Måsar

Nämnvärt är 2 silltrutar den 30.8. Annars totalt 145 skrattmåsar och 10 fiskmåsar, mestadels under augusti och september.

Duvor

Ringduvan blev höstens verkliga dominant med nästan hälften av totalsumman, nämligen 13 086 ex. Toppdagen inföll den 3.10 då 9203 ex inräknades. I figur 1 framträder tydligt ringduvans klara topp i slutet av september.

Figur 1: Antal sträckande ringduvor per observationstillfälle och femdagarsperiod
Streckad linje = 1979
Heldragen linje = 1980

n 1979 = 16 614 ex
n 1980 = 13 086 ex

Tornsvälar

En art som är mycket svårräknad och därför kanske lite olämplig att ta upp, då olika observatörer behandlar den olika. Nåväl, 272 ex har i alla fall noterats och 1 ex sågs så sent som 27.9

Svalor

Ladusvalan är med sina totalt 1311 ex en av de få arter som kom över tusensträcket. Toppen inföll under första veckan av september. Med sina 916 ex var inte backsvalan långt efter antalsmässigt. Vad det gäller sträcktoppen är den dock klart före sin släkting, ty den toppar redan i mitten av augusti. Endast två hussvalor noterades.

Piplärkor och ärlor

Bland pipplärkorna dominerade trädpiplärkan med 200 ex jämnt. 123 ängspiplärkor och 5 rödstrupiga pipplärkor fördes också till protokollet.

I slutet av augusti kulminerade gulärlesträcket och totalt 473 ex inräknades. Sädesärlan är lite senare och kulmen nåddes inte förrän i mitten av september, för de totalt 117 exen av denna art.

Trastar

Denna grupp är känd för sin svårighet att avgöra vad som sträcker och vad som stryker omkring. Totalt sträckte 759 ex av björktrast (huvuddelen), rödvinge- och taltrast. Alla förda till samma summa för att flockarna var mycket blandade, vilket omöjliggjorde räknande av enskilda arter. Dessutom noterades fyra dubbeltrastar. Trastarna tillhör ju de karakteristiska oktoberflyttarna.

Kräkfåglar

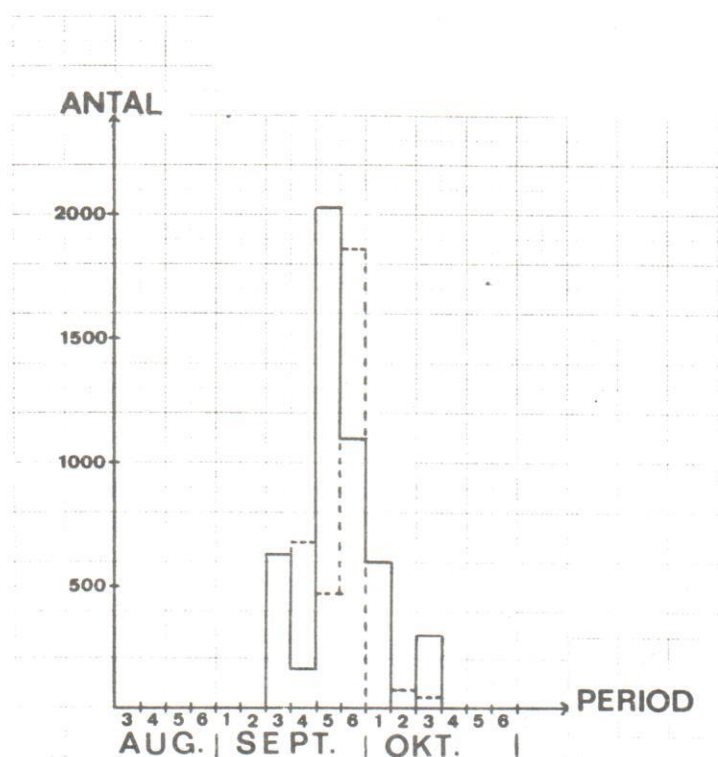
Genom den dåliga täckningen av oktober missades större delen av kråksträcket och endast 836 ex observerades på sträck. Även kajor och råkor observerades sparsamt med 452 resp 6 ex.

Starar

Staren är en art med lång sträckperiod och totalt 648 ex. inräknades under hela perioden.

Finkar

Höstens andra dominant blev bo/bergfink med 7149 sträckande ex totalt. Toppen kom i mitten och slutet av september med flera fina dagar och maximum nåddes den 23.9 då 2205 ex sträckte förbi.

Figur 2: Antal sträckande bo/bergfinkar per observationstillfälle och femdagarsperiod
Streckad linje = 1979
Heldragen linje = 1980

n 1979 = 10 268 ex
n 1980 = 7 149 ex

Stationära, rastande och andra iakttagna fåglar.

Vid såna här observationer ses självklart en mängd fåglar som ej kan sägas vara sträckande, utan såna som för tillfället rastar för att bygga upp fettreserven eller såna som tillhör den lokala faunan.

Redan första dagen, 9.8, sågs en ovanlighet, då en brun glada uppenbarade sig över fälten vid middagstid. Brun kärnhök sågs regelbundet fram till 7.9. Den första blå kärnhöken sågs 24.8. Arten sågs sedan regelbundet varje helg, totalt 12 ggr med upp till 3 ex åt gången. Fiskgjusen höll sig kvar till 16.9, men 1 ex sågs så sent som 5.10. Sparvhök och duvhök är karakteristiska höstarter och sågs regelbundet. Stenfalk sågs 6 ggr, mestadels i september, och fram till månadsskiftet augusti-september kunde man se den eleganta lärkfalken jaga runt i viken. Enstaka fjällvråkar noterades i oktober. Det var rovfåglarna det - och nu över till vadarna. Tofsvipa rastade på fälten med som mest ca 100 ex. Enstaka brushanar och ljungpipare gjorde detsamma.

Bland småfåglarna kan nämnas att kopiösa mängder backsvalor övernattade i vikens vassar i slutet av augusti. Blåhake och lappsparv hade ett normalt år och observerades regelbundet under slutet av augusti till mitten av september. Däremot var det ovanligt gott om rödstrupig piplärka. Till höstens "godbitar" hör väl de två vide-sparvar som observerades, en den 31.8 och en den 7.9. I månadsskiftet september-oktober rastade stora mängder fink på omgivande fält.

TOTALSUMMOR STRÄCKANDE FÅGLAR VID ASKÖ 9.8-17.10 1980

Häger	4	Tornsvala	272
Sädgås	58	Sånglärka	51
Anser sp.	39	Backsvala	916
Gås sp.	16	Hussvala	2
Kanadagås	27	Ladusvala	1311
Stor/Småskrake	22	Ängspiplärka	123
Ormvråk	77	Trädpiplärka	200
Fjällvråk	14	Rödstrupig pip.	5
Orm/Bivråk	2	Gulärta	473
Bivråk	8	Sädesärta	117
Sparvhök	23	Stare	648
Duvhök	1	Kaja	452
Blå kärrhök	2	Kråka	836
Tornfalk	1	Råka	6
Trana	483	Järnsparv	3
Tofsvipa	199	Trast	759
Ljungpipare	22	Dubbeltrast	4
Enkelbeckasin	4	Pilfink	10
Storspov	3	Bo/Bergfink	7149
Gluttsnäppa	5	Grönsiska	116
Brushane	22	Korsnäbb	5
Kärrsnäppa	2	Ortolansparv	1
Silltrut	2	Sävsparv	6
Fiskmåås	10	Lappsparv	5
Skrattmåås	145		
Ringduva	13 086	Totalt	27 747